

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 516/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/44/2020 zo 17. januára 2023, postupu a uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/46/2023 z 24. augusta 2023 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/28/2024 zo 4. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. augusta 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, postupom a uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia a napokon postupom a uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ sa domáha zákonného konania a spravodlivého rozhodnutia v jeho veci v rámci rozhodnutí všeobecných súdov. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu odsúdený za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že 17. januára 2019 mal na sídlisku v Žiline fyzicky napadnúť poškodeného tak, že mu držal zovreté ruky pri tele, zvalil ho na chrbát a odhryzol mu tretinu pravej ušnice v jej hornej časti a najmenej dvakrát ho udril päťou do nosa, čím poškodenému spôsobil zohyzďujúce zranenie – traumatickú amputáciu hornej tretiny pravej ušnice.

3. Sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody na 6 rokov v zmysle § 155 ods. 1 Trestného poriadku s aplikáciou § 36 písm. k), § 37 písm. h) a m), § 38 ods. 2 a 5, § 39 ods. 1 a 3 písm. d) a § 41 ods. 1 Trestného zákona.

4. Odvolanie sťažovateľa a prokurátora bolo napadnutým uznesením krajského súdu zamietnuté ako nedôvodné v zmysle § 319 ods. 1 Trestného poriadku.

5. Dovolanie z 11. decembra 2023 odôvodnil sťažovateľ tým, že dôkazy v konaní neboli realizované zákonným spôsobom, čo spôsobilo porušenie zásady rovnosti strán konania, nestrannosti súdu a práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tvrdil, že prokuratúra neunesla dôkazné bremeno. Najvyšší súd dovolanie odmietol ako nedôvodné v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

6. Argumentácia sťažovateľa spočíva prevažne v nasledovnom:

a) Necíti sa byť vinný a vinu nepriznal, pretože z jeho strany nešlo o vôľové konanie, ale o reflex vyvolaný iným dôvodom a k následku malo dôjsť náhodou.

b) Súd (bližšie neurčený) mal svojim konaním napomáhať prokurátorovi, ktorému sa vinu sťažovateľa (podľa názoru sťažovateľa) nepodarilo preukázať, čím malo dôjsť k porušeniu zásady kontradiktórnosti, rovnosti strán aj zásady spravodlivého procesu.

III.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

III.1. K napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu:

8. Sťažovateľ disponoval v zmysle Trestného poriadku opravným prostriedkom (odvolaním), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých práv v danom prípade spadalo do právomoci inštančne nadriadeného súdu, teda krajského súdu ako súdu odvolacieho, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

9. Ústavný súd vzhľadom na uvedené zistil, že existuje dôvod podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

10. Ústavný súd na okraj upozorňuje sťažovateľa, že keďže k ústavnej sťažnosti nepriložil napadnutý rozsudok okresného súdu, nesplnil zákonom predpísanú náležitosť zákona o ústavnom

súde. Pretože právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému rozsudku a postupu okresného súdu v rámci tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje, je táto skutočnosť bez právneho významu.

III.2. K napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu:

11. Sťažovateľ disponoval v zmysle Trestného poriadku opravným prostriedkom (dovolaním), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých práv v danom prípade spadalo do právomoci inštančne nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

12. Ústavný súd vzhľadom na uvedené zistil, že existuje dôvod podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde a ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

13. Ústavný súd na okraj upozorňuje sťažovateľa, že keďže k ústavnej sťažnosti nepriložil napadnuté uznesenie krajského súdu, nesplnil zákonom predpísanú náležitosť zákona o ústavnom súde. Pretože právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu a postupu krajského súdu v rámci tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje, je táto skutočnosť bez právneho významu.

III.3. K napadnutému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu:

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

15. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti, sťažovateľ neustále odkazuje na skutkové okolnosti a ich hodnotenie, ktoré on považuje za nesprávne. Zároveň zastáva názor, že všeobecné súdy nekonali nestranne.

16. Ako uviedol už najvyšší súd v napadnutom uznesení, dovolanie bolo treba odmietnuť, pretože neboli splnené dovolacie dôvody v zmysle § 371 Trestného poriadku. Dovolaním sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Proces dokazovania riadi zásada voľného hodnotenia dôkazov, keď po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

Dôkazy hodnotí súd a prípadný nesúhlas procesných strán s hodnotením vykonaných dôkazov nie je dovolacím dôvodom.

17. Dovolací dôvod sťažovateľa v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku spočíval hlavne v tvrdení o nezákonnosti výsluchu znalca doc. MUDr. Juraja Váňu, PhD., na hlavnom pojednávaní, keď mu otázky položil aj samosudca. Zároveň namietal vyhodnotenie vykonaného dokazovania ako okresným, tak krajským súdom, s ktorých závermi sa nestotožnil, a nepreukázanie úmyslu.

18. Najvyšší súd poukázal na § 2 ods. 11 prvú vetu Trestného poriadku, v zmysle ktorej súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Súd môže obstarat' a vykonať dôkazy spravidla vtedy, ak by mohli prispieť k objasneniu okolností skutku. Podstatou princípu kontradiktórnosti vyjadrenou v § 2 ods. 18 Trestného poriadku je konfrontácia dvoch strán, v rámci ktorej sa môže každá vyjadriť, popierať návrhy, argumenty a dôkazy druhej strany a navrhovať vlastné. Dokazovanie na pojednávaní riadi súd, ktorý umožní výsluch obžalovaného, svedkov, znalcov či poškodeného najprv stranou, ktorá dôkaz navrhla či obstarala, a následne druhou stranou. Sám súd má tiež možnosť aktívneho vstupu do dokazovania na hlavnom pojednávaní, a preto má právo klásť otázky, ak to považuje za nevyhnutné pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie. Potom, keď na hlavnom pojednávaní bol znalec vypočutý prokurátorkou a následne právnym zástupcom sťažovateľa, mu položil celkovo 5 otázok aj sám súd, čo mu umožňujú základné zásady trestného konania obsiahnuté v § 2 ods. 11 a § 2 ods. 18 Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľa sú nedôvodné a dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebol naplnený.

19. Najvyšší súd v napadnutom uznesení k námietke sťažovateľa, že v prípravnom konaní mu nebola zo strany orgánov činných v trestnom konaní ako osobe takmer slepej prečítaná jeho výpoveď, uviedol, že na konci zápisnice o výsluchu sťažovateľa z 12. septembra 2019 a 23. januára 2020 je jasne uvedené „*po hlasitom prečítaní zápisnice vyšetrovateľom obvinený vyhlasuje, že jej obsah je v súlade s jeho výpoveďou, a preto nežiada jej opravu ani doplnenie*“, čo sťažovateľ vlastnoručne podpísal.

20. Namietanie hodnotenia dôkazov, s ktorých závermi sa sťažovateľ nestotožňuje, okomentoval najvyšší súd poukázaním na svoju skoršiu judikatúru (sp. zn. Tpj 39/2010 zo 14. júna 2010), v ktorej uviedol, že „*Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa...*“. Tiež dodal, že, vychádzajúc zo skutkovej vety, bolo konanie sťažovateľa okresným aj krajským súdom správne právne kvalifikované a dokazovanie bolo vykonané v potrebnom rozsahu popri zachovaní práv sťažovateľa na obhajobu. Závery dokazovania vyznievajú jednoznačne a tvoria ucelenú reťaz ako priamych, tak nepriamych dôkazov preukazujúcich vinu sťažovateľa a správnu právnu kvalifikáciu skutku.

21. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a jeho postupu dospel k záveru, že najvyšší súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa a v jeho postupe či napadnutom uznesení nevzhladol žiaden priestor na porušenie základných ľudských práv a práv uvedených sťažovateľom. Zároveň poukazuje na to, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s postupom a právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o porušení niektorého zo sťažovateľmi označených základných práv a práv. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010)

rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

22. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu a obsahom napadnutých základných práv a práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

23. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. napr. I. ÚS 333/2020, III. ÚS 243/2023, III. ÚS 343/2023). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie pre nedostatok právomoci ústavného súdu a pre zjavnú neopodstatnenosť, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu